HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

29 octombrie 2015*

„Recurs — Clauză compromisorie — Al șaptelea program-cadru pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (2007-2013) — Contracte privind susținerea financiară a Uniunii Europene acordată proiectelor Perform și Oasis — Nereguli constatate în cadrul auditurilor privind alte proiecte — Decizie a Comisiei de a suspenda rambursarea sumelor avansate de beneficiară — Costuri eligibile — Denaturări ale elementelor dosarului”

În cauza C-78/14 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 13 februarie 2014,

Comisia Europeană, reprezentată de D. Triantafyllou, de B. Conte și de R. Lyal, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

ANKO AE Antiprosopeion, Emporiou kai Viomichanias, cu sediul în Atena (Grecia), reprezentată de V. Christianos și de S. Paliou, dikigoroi,

reclamantă în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, vicepreședintele Curții, îndeplinind funcția de președinte al Camerei întâi, domnii F. Biltgen și A. Borg Barthet, doamna M. Berger (raportor) și domnul S. Rodin, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 decembrie 2014,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 5 martie 2015,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: greaca.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Comisia Europeană solicită Curții anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 12 decembrie 2013, ANKO/Comisia (T-117/12, EU:T:2013:643, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a obligat-o să plătească societății ANKO AE Antiprosopeion, Emporiou kai Viomichanias (denumită în continuare „ANKO”), sumele, majorate cu dobânzi, a căror plată a fost suspendată în temeiul punctului II.5 alineatul (3) litera (d) din condițiile generale care figurează în anexa II la convențiile de subvenționare referitoare la proiectele Perform și Oasis (denumite în continuare „condițiile generale”).

Cadrul juridic

2 În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1906/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 de stabilire a normelor de participare a întreprinderilor, a centrelor de cercetare și a universităților la acțiuni din cel de-al șaptelea Program-cadru și de difuzare a rezultatelor activităților de cercetare (2007-2013) (JO L 391, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 58, p. 108), în cadrul definit prin Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind al șaptelea program-cadru al Comunității Europene pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (2007-2013) (JO L 412, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 59, p. 115) și în special al programului specific „Cooperare”, Comisia Comunităților Europene, acționând în numele Comunității, a încheiat, la 19 decembrie 2007 și la 21 ianuarie 2008, cu Siemens SA și, respectiv, cu FIMI Srl, în calitate de coordonatori a două consorții distincte, din care făcea parte ANKO, acordurile de subvenție nr. 215754 și nr. 215952.

3 Aceste acorduri aveau ca obiect finanțarea proiectului intitulat „O arhitectură deschisă pentru servicii accesibile, integrare și normalizare” (proiectul Oasis) și, respectiv, a proiectului intitulat „Un sistem multiparametric complex pentru evaluarea și urmărirea efectivă și continuă a capacității motrice în cazul maladiei Parkinson și al altor maladii neurodegenerative” (proiectul Perform).

4 În temeiul punctului II.5 alineatul (3) litera (d) din condițiile generale, după primirea rapoartelor prevăzute la punctul II.4 din acestea, Comisia poate să suspende în orice moment plățile pentru întreaga sumă sau pentru o parte din suma destinată beneficiarului în cauză:

— în cazul în care lucrările efectuate nu sunt conforme cu dispozițiile acordului de subvenție;

— în cazul în care beneficiarul trebuie să ramburseze statului al cărui resortisant este o plată nedatorată primită cu titlu de ajutor de stat;

— în cazul încălcării dispozițiilor acordului de subvenție sau în cazul în care există o suspiciune ori o prezumție de încălcare a acestor dispoziții, în special în urma controalelor și a auditurilor prevăzute la punctele II.22 și II.23 din condițiile generale;

— în cazul în care există suspiciunea comiterii de către unul sau de către mai mulți beneficiari a unei nereguli în executarea acordului de subvenție în cauză; și

— în cazul în care există bănuiala comiterii sau s-a constatat comiterea de către unul sau de către mai mulți beneficiari a unei nereguli în executarea unui alt acord de subvenție finanțat de la bugetul general al Uniunii Europene sau de la bugetele gestionate de aceasta. Într-un asemenea caz, plățile sunt suspendate atunci când neregula prezintă un caracter grav și sistematic, care poate să afecteze executarea acordului de subvenție în cauză.

5 În conformitate cu punctul II.14 alineatul (1) primul paragraf literele (a) și (d) din condițiile generale, care se referă la costurile eligibile ale proiectului, acestea trebuie să fie, pe de o parte, reale și, pe de altă parte, stabilite în conformitate cu principiile și cu practicile contabile uzuale de contabilitate și de gestiune ale beneficiarului. Metodele contabile utilizate pentru a înregistra costurile și veniturile trebuie să fie conforme cu normele contabile utilizate în statul în care este stabilit contractantul și trebuie să permită stabilirea legăturii dintre costurile suportate și veniturile declarate ca urmare a realizării proiectului și dintre fișele financiare și documentele justificative corespunzătoare.

6 În temeiul punctului II.14 alineatul (1) al doilea paragraf din condițiile generale, prin derogare de la dispozițiile primului paragraf litera (a) al acestui alineat, beneficiarii pot alege să declare costuri medii de personal dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele criterii:

— metoda de calcul a costurilor medii de personal este cea declarată de beneficiar ca fiind metoda sa obișnuită de contabilizare a costurilor; în consecință, aceasta se aplică uniform tuturor participațiilor beneficiarului care țin de programul-cadru;

— metoda de calcul se întemeiază pe costurile reale de personal ale beneficiarului, astfel cum figurează acestea în contabilitatea sa legală, fără elemente estimate sau prevăzute în buget;

— metoda de calcul exclude din nivelurile medii de personal orice cheltuială neeligibilă astfel cum este definită la alineatul (3) al punctului respectiv, precum și orice cost imputat în celelalte categorii de costuri, pentru a evita dubla finanțare a acelorași costuri; și

— numărul de ore de producție utilizat pentru a calcula tarifele orare medii corespunde practicilor obișnuite de gestiune utilizate de beneficiar, cu condiția ca acestea să reflecte normele de lucru efective ale beneficiarului, în conformitate cu legislația națională aplicabilă, cu convențiile colective de muncă și cu contractele, și ca acestea să se întemeieze pe date verificabile.

7 Punctul II.15 alineatul (1) din condițiile generale definește costurile directe în sensul că corespund tuturor costurilor care pot fi atribuite direct proiectului și care sunt definite ca atare de beneficiar, în conformitate cu principiile sale contabile și cu normele sale interne uzuale. În ceea ce privește cheltuielile de personal, pot fi imputate doar costurile ocazionate de orele efectiv lucrate pentru proiect de persoanele care efectuează direct lucrări, care trebuie să fie angajate direct de beneficiar, să lucreze doar sub supravegherea tehnică a acestuia și pe răspunderea sa și să fie remunerate în conformitate cu practicile sale obișnuite.

Istoricul cauzei

8 ANKO este o societate de drept elen care are ca obiect de activitate comercializarea și fabricarea de produse metalice, precum și de produse, de dispozitive și de aparate electronice și de telecomunicații. Din anul 2006, aceasta a participat la execuția mai multor proiecte subvenționate de Uniune.

9 Prin scrisoarea din 1 august 2011, Comisia a informat ANKO că intenționa să efectueze un audit financiar având ca obiect, printre altele, proiectele Perform și Oasis.

10 Apreciind în esență că existau motive valabile pentru a suspecta o eventuală încălcare a acordurilor de subvenție referitoare la proiectele menționate și în special a punctului II.5 alineatul (3) litera (d) din condițiile generale, ca urmare a existenței unor nereguli comise de ANKO, prin două scrisori din 9 august 2011, Comisia a suspendat, cu titlu de măsură preventivă, efectuarea către această societate a plăților prevăzute în acordurile menționate.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

11 Prin cererea introductivă formulată în temeiul articolului 272 TFUE și al clauzelor compromisorii cuprinse în acordurile de subvenție în cauză, ANKO a solicitat Tribunalului:

— constatarea faptului că suspendarea plăților impusă de Comisie în ceea ce privește proiectele Perform și Oasis constituia o încălcare a obligațiilor contractuale ale acesteia;

— „obligarea” Comisiei la plata sumei de 637 117,17 euro în temeiul proiectului Perform, majorată cu dobânzile prevăzute la punctul II.5 alineatul (5) din condițiile generale, începând cu data comunicării acțiunii sale;

— „obligarea” Comisiei să constate că ANKO nu era obligată să ramburseze acestei instituții suma de 56 390 de euro care i-a fost plătită în temeiul proiectului Oasis; și

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

12 În susținerea acțiunii formulate, ANKO invoca printre altele faptul că suspendarea menționată a fost efectuată cu încălcarea acordurilor de subvenție referitoare la proiectele Perform și Oasis, precum și a principiului bunei-credințe și în lipsa unui temei legal.

13 La punctul 79 din hotărârea atacată, Tribunalul a admis motivul prezentat de ANKO în susținerea primului său capăt de cerere, potrivit căruia Comisia ar fi suspendat plățile corespunzătoare proiectelor Perform și Oasis fără un temei juridic și cu încălcarea acordurilor de subvenție referitoare la aceste proiecte.

14 La punctul 93 din hotărârea atacată, Tribunalul a admis și al doilea capăt de cerere, în măsura în care viza obligarea Comisiei la plata sumelor suspendate în ceea ce privește proiectul Perform, fără ca această plată să constituie o antepronunțare cu privire la caracterul eligibil al cheltuielilor declarate de ANKO.

15 În schimb, la punctul 98 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins al treilea capăt de cerere.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

16 Prin recursul formulat, Comisia solicită Curții anularea hotărârii atacate și obligarea ANKO la plata cheltuielilor de judecată. ANKO solicită respingerea recursului și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

17 Prin cererea introductivă depusă la grefa Curții la 17 februarie 2014, Comisia a solicitat Curții suspendarea executării hotărârii atacate până la pronunțarea hotărârii în recurs. Prin scrisoarea depusă la grefa Curții la 18 februarie 2014, Comisia a solicitat de asemenea admiterea cu titlu provizoriu a acestei cereri înainte chiar ca cealaltă parte din procedură să își fi prezentat observațiile, până la pronunțarea ordonanței prin care se finalizează procedura privind măsurile provizorii.

18 Prin Ordonanțele Comisia/ANKO (C-78/14 P-R, EU:C:2014:93) și Comisia/ANKO (C-78/14 P-R, EU:C:2014:239), vicepreședintele Curții a decis suspendarea executării hotărârii atacate până la pronunțarea ordonanței prin care se finalizează procedura privind măsurile provizorii înainte chiar ca cealaltă parte din procedură să își fi prezentat observațiile și, respectiv, suspendarea executării hotărârii menționate până la pronunțarea hotărârii prin care se finalizează procedura de recurs în prezenta cauză.

Cu privire la recurs

19 Comisia invocă un motiv unic, întemeiat pe o interpretare eronată de către Tribunal a condițiilor generale. Acest motiv cuprinde cinci aspecte.

20 În primul rând, Comisia reproșează Tribunalului aprecierea eronată a naturii grave și sistematice a neregulilor ca motiv de suspendare. În al doilea rând, aceasta invocă o apreciere eronată a eventualității sau a riscului de repetare a neregulilor. În al treilea rând, Comisia arată că Tribunalul a procedat la o generalizare eronată pornind de la corecții ad-hoc efectuate de ANKO. În al patrulea rând, Comisia reproșează Tribunalului interpretarea eronată a posibilității de a utiliza costurile medii și aplicarea eronată a acestei posibilități în cazul costurilor fictive, fapt care a avut drept consecință o denaturare a elementelor de probă. În sfârșit, în al cincilea rând, aceasta invocă confuzia între condițiile de suspendare, care presupun o suspiciune, și condițiile de eligibilitate, care intră în sfera certitudinii.

Observații introductive

21 Trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 256 TFUE și cu articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, recursul se limitează la chestiuni de drept și trebuie să fie întemeiat pe motive care privesc lipsa de competență a Tribunalului, neregularități ale procedurii în fața Tribunalului care aduc atingere intereselor recurentului sau încălcarea dreptului Uniunii de către Tribunal (Hotărârea Commune de Millau și SEMEA/Comisia, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, punctul 55).

22 În consecință, Tribunalul este singurul competent să constate faptele, cu excepția cazului în care inexactitatea materială a constatărilor sale ar rezulta din înscrisurile aflate la dosar care i-au fost prezentate, precum și să aprecieze elementele de probă reținute. Constatarea acestor fapte și aprecierea acestor elemente nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării lor, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții (Hotărârea Commune de Millau și SEMEA/Comisia, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, punctul 56, precum și jurisprudența citată).

23 În acest context, astfel cum a subliniat avocatul general la punctele 24 și 26 din concluzii, trebuie să se constate că examinarea de către Tribunal a unei dispoziții contractuale nu poate fi considerată o interpretare a dreptului și nu poate fi, prin urmare, verificată în cadrul unui recurs fără a aduce atingere competenței Tribunalului de a stabili faptele. În schimb, pretinsa încălcare a dreptului Uniunii aplicabil unui contract este supusă unui control în fața Curții, precum cel exercitat în cadrul unui recurs.

24 În prezenta cauză, cele două acorduri de subvenție în discuție sunt reglementate, în temeiul articolului 9 din acestea, potrivit propriilor clauze, de dispozițiile de drept al Uniunii referitoare la Al șaptelea program-cadru pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative, de Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 248, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 198), precum și, în subsidiar, de dreptul belgian.

25 Comisia nu invocă însă încălcarea acestor dispoziții de drept al Uniunii.

26 Acestea sunt considerațiile în lumina cărora trebuie să fie examinate cele cinci aspecte ale motivului unic.

Cu privire la primul, al doilea, al treilea și al cincilea aspect

Argumentația părților

– Cu privire la primul aspect

27 Comisia reproșează, în esență, Tribunalului că a săvârșit o eroare în cadrul interpretării punctului II.5 alineatul (3) litera (d) din condițiile generale și al aplicării acestuia în scopul aprecierii naturii „grave și sistematice” a neregulilor în discuție ca motiv de suspendare a plăților prevăzute de acordurile de subvenție cu privire la proiectele Perform și Oasis.

28 Comisia susține în această privință că suspendarea plăților nu era întemeiată pe concluziile raportului de audit financiar al proiectelor în litigiu, ci pe nereguli de natură gravă și sistematică constatate cu ocazia controalelor financiare anterioare, efectuate în cursul anilor 2006 și 2008, privind alte proiecte la care participase ANKO, precum și pe refuzul acesteia de a se conforma recomandărilor exprimate cu ocazia ultimului dintre aceste controale.

29 Neregulile respective ar fi privit în principal imputarea unor costuri ridicate cu titlu de costuri directe de personal pentru prestații efectuate de persoane care nu dispun de calificările științifice necesare, precum și metodologia de calcul al cheltuielilor, care conduce la o supraestimare a costurilor eligibile și la lipsa fiabilității sistemului de înregistrare a orelor de muncă.

30 În răspuns, ANKO arată, cu titlu introductiv, că un recurs care se limitează la a repeta motivele și argumentele deja prezentate în fața Tribunalului este inadmisibil, un asemenea recurs constituind în realitate o cerere prin care se urmărește o simplă reexaminare a cererii introductive depuse la Tribunal. În plus, prin argumentele sale, Comisia ar invoca fapte, în condițiile în care recursul este limitat la chestiuni de drept.

31 Cu privire la fond, ANKO arată, în esență, că Tribunalul nu a refuzat să califice pretinsele „nereguli” drept „grave” și „sistematice”, după cum susține în mod greșit Comisia. Dimpotrivă, Tribunalul ar fi decis că Comisia nu a făcut dovada că „neregulile” săvârșite de ANKO erau grave și sistematice, în condițiile în care această instituție avea sarcina de a face dovada acestui fapt.

– Cu privire la al doilea aspect

32 Comisia susține că „metodologia” utilizată de ANKO pentru calcularea cheltuielilor de personal este sursa neregulilor, în sensul că aceasta majorează atât numărul de ore, cât și remunerația membrilor personalului. Această practică neloială ar fi fost constatată deja în alte proiecte și ar fi, așadar, susceptibilă să aibă o incidență asupra executării proiectelor în cauză. Refuzul Tribunalului de a recunoaște o astfel de eventualitate sau suspiciune ar constitui și o interpretare eronată a clauzei contractuale în discuție.

33 ANKO răspunde că Comisia, în cadrul celui de al doilea aspect, se limitează să repete argumentele deja prezentate în primă instanță și consideră că acesta este inadmisibil. Cu privire la fond, ANKO arată că Tribunalul a examinat și a luat în considerare faptele și elementele de probă prezentate de părți, considerând că Comisia nu a făcut dovada că neregulile săvârșite de ANKO în cadrul proiectelor precedente puteau să afecteze executarea proiectelor Perform și Oasis, deși îi revenea sarcina de a dovedi acest fapt. În consecință, Comisia ar pretinde în mod greșit că Tribunalul a „refuzat” să recunoască faptul că neregulile reproșate ANKO în cadrul proiectelor celui de al șaselea program-cadru puteau să afecteze executarea proiectelor în cauză.

– Cu privire la al treilea aspect

34 Comisia admite că ANKO a efectuat corecții și restituiri. Acest lucru nu ar însemna însă că ANKO și-a modificat definitiv „metodologia” generală. Aceasta ar fi efectuat pur și simplu corecții ad-hoc în cazurile în care fuseseră evidențiate nereguli și s-ar fi limitat să ramburseze unele dintre sumele pe care i se reproșase că le-a primit fără a-i fi datorate, fără să ia totuși măsuri cu caracter general cu privire la controlul persoanelor angajate și al calificărilor acestora în raport cu programul în cauză sau cu privire la înregistrarea precisă a orelor de muncă ale personalului, care ar fi de natură să împiedice ca vechea „practică” să fie pusă din nou în aplicare.

35 ANKO consideră al treilea aspect ca fiind inadmisibil, dat fiind că argumentația invocată în susținerea acestuia a fost deja prezentată în primă instanță, și, în orice caz, nefondat. Cu privire la fond, aceasta arată că Tribunalul nu s-a limitat să evalueze corecțiile pe care ea le efectuase. Dimpotrivă, acesta nu și-ar fi întemeiat raționamentul doar pe corecțiile menționate, ci ar fi evaluat și alte elemente de probă, printre care o scrisoare din 3 martie 2009 prezentată chiar de Comisie. Această scrisoare ar permite să se constate, pe de o parte, că ANKO nu a refuzat să utilizeze o metodă de calcul conformă cu recomandările Comisiei și, pe de altă parte, că nu a insistat să utilizeze o metodă de calcul eronată.

– Cu privire la al cincilea aspect

36 Comisia invocă o confuzie a Tribunalului între condițiile de suspendare a plăților, întemeiate pe o simplă suspiciune, și condițiile de eligibilitate a cheltuielilor declarate.

37 Comisia susține în această privință că suspendarea plăților constituie o măsură provizorie care îi permite astfel să se întemeieze pe un efect eventual și, așadar, pe simpla probabilitate a acestuia. Nu ar fi necesar, prin urmare, să dispună de o certitudine în ceea ce privește existența încălcării și a prejudiciului.

38 ANKO răspunde că argumentația Comisiei este inadmisibilă în măsura în care Comisia încearcă în realitate să repună în discuție aprecierile de fapt efectuate de Tribunal.

39 Cu privire la fond, ANKO amintește că Tribunalul a constatat, în cuprinsul mai multor puncte din hotărârea atacată, că Comisia nu avea obligația de a demonstra cu certitudine că neregulile au avut un efect asupra acordurilor de subvenție cu privire la proiectele Perform și Oasis. Tribunalul ar fi constatat în schimb că Comisia nu a demonstrat posibilitatea sau probabilitatea unui asemenea efect. ANKO arată totodată că o suspendare a plăților nu trebuie să rezulte dintr-o putere discreționară absolută a Comisiei, care ar putea astfel să suspende plățile invocând pur și simplu o bănuială privind o neregulă. Punctul II.5 alineatul (3) litera (d) din condițiile generale ar prevedea obligația Comisiei de a demonstra, în primul rând, că neregulile erau grave și sistematice și, în al doilea rând, că puteau să afecteze executarea pe viitor a acordurilor menționate.

Aprecierea Curții

40 Trebuie amintit că, la punctele 46-79 din hotărârea atacată, Tribunalul a efectuat o analiză a dispozițiilor punctului II.5 alineatul (3) litera (d) din condițiile generale, examinând în special dacă a cincea condiție care este enumerată în cuprinsul acestora era îndeplinită.

41 În acest context, la punctul 65 din hotărârea atacată, Tribunalul a concluzionat că „Comisia nu [demonstrase] corespunzător cerințelor legale nici caracterul grav și sistematic al neregulilor identificate, nici modul în care asemenea nereguli, presupunându-le stabilite, ar putea afecta executarea proiectelor Perform și Oasis”.

42 Or, trebuie să se constate, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 43 din concluzii, că Comisia nu face decât să conteste, prin intermediul primelor trei și al celui de al cincilea aspect ale motivului unic, concluzia la care a ajuns Tribunalul și urmărește doar ca Curtea să substituie cu propria interpretare a punctului II.5 alineatul (3) litera (d) din condițiile generale interpretarea Tribunalului.

43 În plus, Comisia nu invocă, după cum se menționează la punctul 25 din prezenta hotărâre, o încălcare a dreptului Uniunii.

44 În lumina jurisprudenței citate la punctele 21 și 22 din prezenta hotărâre, primele trei și al cincilea aspect ale motivului unic trebuie, așadar, să fie respinse ca inadmisibile.

Cu privire la al patrulea aspect

Argumentația părților

45 Comisia amintește, cu titlu introductiv, că criteriile trebuie îndeplinite cumulativ pentru ca costurile medii de personal să poată fi declarate. În primul rând, metoda de calcul a costurilor medii de personal ar fi cea declarată de beneficiar ca metoda sa obișnuită de contabilizare a costurilor. În al doilea rând, metoda de calcul s-ar întemeia pe costurile efective de personal ale beneficiarului, astfel cum sunt înregistrate în contabilitatea sa legală, fără elemente estimate sau prevăzute în buget. În al treilea rând, metoda de calcul ar exclude din costurile medii de personal orice cost neeligibil și, în al patrulea rând, numărul de ore de producție utilizat pentru a calcula tarifele orare medii ar corespunde practicilor obișnuite de gestiune utilizate de beneficiar, cu condiția ca acestea să reflecte normele de lucru efective ale beneficiarului. În ceea ce privește acest din urmă criteriu, Comisia subliniază că Tribunalul precizează că pot fi imputate doar costurile ocazionate de orele efectiv lucrate pentru proiectul în discuție de către persoanele care efectuează direct lucrările.

46 Comisia arată că, admițând validitatea anumitor costuri de personal declarate de ANKO, cu trimitere la clauzele contractuale și în special la punctul II.14 alineatul (1) al doilea paragraf din condițiile generale, Tribunalul nu a ținut seama, la punctele 71-75 din hotărârea atacată, de conținutul acestor clauze contractuale, care permit recurgerea la o metodă de calcul a cheltuielilor întemeiată pe o medie, dar numai în măsura în care calcularea acestei medii se realizează pe baza costurilor de personal efective, iar nu fictive. Utilizarea unei „medii” în temeiul clauzelor în discuție nu poate valida asemenea costuri fictive, din moment ce această medie trebuie stabilită pe baza unor costuri efective.

47 În această privință, Comisia precizează că nu contestă posibilitatea de a utiliza rate medii pentru costurile de personal, ci luarea în considerare a unor costuri care nu erau reale, fie pentru că remunerațiile nu corespundeau specializării personalului angajat, fie pentru că orele de producție nu erau reale, ci fictive.

48 În consecință, interpretarea clauzei în discuție de către Tribunal ar fi eronată, iar argumentația prezentată ar fi inoperantă, în măsura în care s-ar fi constatat deja pentru cele cinci proiecte în cauză că costurile invocate de ANKO nu erau, cel puțin în parte, reale, contrar celor prevăzute de condițiile generale.

49 Potrivit Comisiei, în acest context, i se poate reproșa Tribunalului și faptul că a săvârșit o denaturare a elementelor de probă în măsura în care ANKO nu s-ar fi întemeiat pe costuri medii, ci pe un număr exact de ore de producție și pe remunerații precise, care, în ceea ce privește acordurile de subvenție mai vechi, au fost corectate ad-hoc pentru fiecare angajat, astfel cum apare în rapoartele de audit. În consecință, hotărârea atacată ar fi afectată, pe de o parte, de o eroare de drept în privința interpretării clauzelor contractuale respective și, pe de altă parte, de o denaturare de către Tribunal a elementelor de probă prezentate de ANKO.

50 ANKO răspunde că argumentația Comisiei este vădit nefondată în ceea ce privește pretinsa denaturare a elementelor de probă invocată și inadmisibilă în rest, în măsura în care Comisia încearcă în realitate să repună în discuție aprecierea de fapt efectuată de Tribunal.

51 În ceea ce privește fondul cauzei, ANKO arată printre altele că Tribunalul a examinat, la punctele 72-75 din hotărârea atacată, dacă, în speță, Comisia a demonstrat că metodologia de înregistrare a costurilor utilizată de ANKO era conformă cu cerințele de la punctul II.14 alineatul (1) primul paragraf litera (d) și al doilea paragraf din condițiile generale. ANKO arată că, după examinarea elementelor pertinente, Tribunalul a considerat că „Comisia nu [demonstrase] nicidecum că metoda utilizată de [ANKO] nu era conformă cu punctul II.14 alineatul (1) primul paragraf litera (d) și al doilea paragraf [din condițiile generale]."

52 În plus, chestiunea eligibilității costurilor, și anume faptul de a stabili dacă sunt reale sau fictive și în ce măsură, nu s-ar înscrie în cadrul prezentului litigiu, dat fiind că Tribunalul s-a pronunțat exclusiv asupra aspectului dacă suspendarea plăților pe care Comisia a aplicat-o ANKO era legitimă și conformă cu punctul menționat. În ceea ce privește denaturarea elementelor de probă, ANKO arată printre altele că Comisia nu precizează elementele care ar fi fost denaturate de Tribunal și nu demonstrează erorile de analiză care, în aprecierea sa, ar fi condus la această denaturare. Pe de altă parte, ANKO contestă faptul că ar fi avut loc o denaturare a elementelor de probă prezentate.

Aprecierea Curții

53 În măsura în care Comisia repune în discuție interpretarea condițiilor generale efectuată de Tribunal, al patrulea aspect trebuie, în lumina jurisprudenței citate la punctul 22 din prezenta hotărâre, să fie respins ca inadmisibil.

54 În ceea ce privește pretinsa denaturare de către Tribunal a elementelor de probă, deși este adevărat că Comisia a invocat, conform unei jurisprudențe constante, în mod expres o astfel de denaturare (a se vedea printre altele Ordonanța Walcher Meßtechnik/OAPI, C-374/14 P, EU:C:2015:101, punctul 27), trebuie totuși să se constate că, potrivit unei jurisprudențe de asemenea constante, respectiva denaturare trebuie să reiasă în mod evident din înscrisurile dosarului, fără a fi necesară o nouă apreciere a faptelor și a probelor (a se vedea Hotărârea Tomra Systems și alții/Comisia, C-549/10 P, EU:C:2012:221, punctul 27, precum și jurisprudența citată).

55 În plus, după cum a decis deja Curtea, o denaturare a elementelor de probă presupune că Tribunalul a depășit în mod vădit limitele unei aprecieri rezonabile a acestor elemente de probă. Nu este suficient, prin urmare, pentru a demonstra existența unei astfel de denaturări, să se propună o interpretare a elementelor de probă menționate diferită de cea reținută de Tribunal (a se vedea Hotărârea Activision Blizzard Germany/Comisia, C-260/09 P, EU:C:2011:62, punctul 57, precum și Hotărârea Comisia/Aalberts Industries și alții, C-287/11 P, EU:C:2013:445, punctul 52).

56 Or, având în vedere aceste principii, este necesar să se constate că interpretarea efectuată de Tribunal la punctele 71-79 din hotărârea atacată nu constituie o denaturare a elementelor de probă.

57 Astfel, la punctul 75 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat pur și simplu că „Comisia nu a demonstrat nicidecum că metoda utilizată de [ANKO] nu era conformă cu punctul II.14 alineatul (1) primul paragraf litera (d) și al doilea paragraf [din condițiile generale]".

58 După cum a subliniat avocatul general la punctul 55 din concluzii, deși, în principiu, o interpretare diferită a sistemului de imputare a costurilor aplicat de ANKO în cadrul proiectelor anterioare este posibilă, Comisia nu a demonstrat totuși caracterul vădit eronat al aprecierii efectuate de Tribunal cu

privire la fapte, cu alte cuvinte, al aprecierii conținutului condițiilor generale, a intențiilor părților, precum și a împrejurărilor în care acordul de subvenție în cauză a fost încheiat și executat, și nu a invocat, așadar, în mod suficient o denaturare a elementelor de probă.

59 Prin urmare, al patrulea aspect nu este fondat.

60 Rezultă din tot ceea ce precedă că recursul trebuie respins ca fiind în parte inadmisibil și în parte nefondat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

61 Articolul 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții prevede că, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 138 alineatul (1) din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât ANKO a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Comisia Europeană la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături